

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva 5.
— Telefon šte. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126

Iskrni oddelki: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 3392

Podružnica Maribor: Grajski trg št. 7.
Telefon št. 2455.

Podružnica Celje: Kocenova, ulica 2
Telefon št. 190.

Računi pri pošti ček zavodil: Ljub-
ljana št. 17.749.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno 25 din.
Za inozemstvo 40 din.

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126; Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon šte. 2455;
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon šte. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Času primerna izjava

Resolucija Jugoslovenskega kulturnega kluba v Beogradu, ki so jo nedavno objavili listi, je v razdvojenosti sedanje dobe kakor blagodejen svetel žarek. Potrdila je, da so povsod med nami še možje, ki se zavedajo priznavajo k osnovni misli naše kraljevine in ki jih dogodki niso oslepili in zastrašili, kakor na žalost marsikaterega do- brega domoljuba. Beograjska resolucija je polna zdravega pozitivizma, temelji na realnih političnih osnovah, priznava ustvarjeno stanje, a pri tem ne prikriva svojega prepričanja o pravilnosti narodnega edinstva.

Izjave te vrste imajo v današnjih dneh svoj velik pomen zlasti zaradi tega, ker se je po vseh naših pokrajinah razpasla navada, kriviti za vse neveselosti ravno ono misel, ki je temelj države in ki nam je vsem pred dvajsetimi leti omogočila pristanek v varno zatočišče državne samostojnosti. Premnogi ljudje, ki nastopajo, pišejo in govorijo javnosti, ne spoznavajo dejstva, da smo v skoro nepremostljive težko- če zabredli zaradi krivega pojmovanja narodne misli, zaradi svoje upravne nesposobnosti in zaradi razuzdane med- sebojne politične borbe, ne pa zavoljo rešilne ideje, ki je nismo znali izvesti in spraviti v sklad z resničnim življenjem.

V naši ožji domovini so ljudje, ki od časa do časa zapojejo himno okoliščini, da je Slovenec tako malo. Ta modrost se je pri nas začela že pred leti, ko je nekdo zapel žalostinko usodi velikih narodov, češ da je zelo žalostna, ker velikega naroda nikoli ne morejo temeljito preveči osvežujoči vetrovi, do- čim je pri nas veselje, ker nas zaradi naše majhnosti vsaka sapica skozi in skozi prepiha. Ta ugotovitev je takrat dokončno izčrpala »problem sloven- stva«. Nedavno je neka sorodna duša zopet sentimentalno zavzdihnila in po- dučila svoje čitatelje nekako takole: »Meni se zdi življenje v majhnem na- rodni v socialnem, gospodarskem in kulturnem pogledu veliko ugodnejše nego življenje v velikem narodu.« Ta stavek je bil napisan v neki naši reviji v zvezi s problemom našega obstoja po dogodkih zadnjega leta, ko je ves svet že imel bridko izkustvo, da so mali narodi le prečesto samo drobiž, s katerim veselejši plačujejo svoje me- sebojne račune. So pač na svetu ljudje, ki jih nobena stvar ne izuči in ki porabijo vsako priliko, da dokažejo, kako grozno so tuji vsemu sodobnemu dogajanju.

Obojevalcev naše majhnosti je pri nas še več in njih naziranje kaj točno in posredno označuje francoska fraza, ki pravi, da si taki ljudje potrebo sli- kajo kot krepost. V našem konkretnem primeru bi se reklo, da našo naj- šibkejšo točko proglašajo za srečno prednost. Politična borba pa je med nami vzgojila še neko drugo vrsto lju- di, ki se neprestano tresejo za našo sa- mobitnost, ki jo vidijo stalno v opas- nosti in zato sebi in drugim dopove- dujejo, da se moramo z vsemi silami boriti zanj. To so tisti, ki smatrajo za svojo prvo dolžnost smešiti vse, kar veruje v moč jugoslovenstva, z »jugo- slovenstvom«. Iz strahu za samobit- nost ne verujejo več v našo trobojnost, temveč le še v trobarbnice in že leta ne delajo drugega, kakor da čistijo slo- vanski plevel iz naše pisane in tiskane besede ter skušajo postaviti kitajski zid med slovenstvom in slovanskost. Kaj bi dali ti ljudje za možnost ap- likacije kake gotoke teorije tudi za naše kraje, toda, na žalost, take sreče slo- venoborci nimajo. Ti pojavi so na moč značilni in očitujejo otročjo kljuboval- nost ljudi, ki se ne zavedajo resnosti današnjega položaja in ne pomislijo na posledice svoje gonje, ako bi kdo sma- tral njihovo početje za resno in pamet- no.

Na vso srečo za našo celokupnost njihova idiosinkrazija napram vsemu. kar je jugoslovensko, med razsodnimi ljudmi in zlasti med ljudstvom ne na- haja odmeva in razumevanja. Ljudski sloji so daleč od takih smešnih doktrin in pri njih je globoko zasidrana za- vest naše moralne skupnosti. Naše na- rodne množice so podzvestno preže- te s slovanskim čustvovanjem in na tem temelju se vedno znova vzbuja ter oživlja tudi misel jugoslovenskega narodnega edinstva, ki je v truscu po- litičnih borb bila potisnjena ob stran in v položaj pasivne obrambe. Ravno letošnji zunanje-politični dogodki so mnogim odprli oči, so marsikoga strez- nili in temu prebujajočemu se boljše- mu spoznanju so domoljubni Jugoslo- venskega kulturnega kluba s svojo ob- javljeno resolucijo izkazali uslugo ve- like vrednosti. Imena uglednih narod- nih delavcev, ki so podpisali pri da- našnjih razpaljenih strasteh vsekakor pogumno objavo so nam dokaz, da je misel jugoslovenske skupnosti krepko zakoreninjena med nami, in to je po- zirljivo jamstvo za bodočnost.

Novo razdobje v pomorski vojni

Za Anglijo se je tudi Francija odločila za represalije, ki bodo imele po splošnem mnenju usodne posledice ne samo za Nemčijo, temveč tudi za nevtralne države

Pariz, 22. nov. s. (Reuter). Francoska vlada je danes sprejela sklep, da enako kakoli angleška vlada, podvzame ukrepe za pre- streženje nemškega izvoza. Uradna izjava, ki je bila o tem sklepu objavljena, pravi, da pomeni to represalijo proti nemškemu načinu vojevanja na morju, zlasti v zad- njih dneh.

Pariz, 22. novembra. AA. (Havas Listi) naglašajo, da je v svojem govoru, ki ga je imel predsednik angleške vlade Cham- berlain v poslanski zbornici, jasno razlo- žil položaj, ki je nastal po nezakonitem uporabljanju min. Velika Britanija je v sporazumu s svojimi zavezniki sklenila začeti z represalijami, čeprav obžaluje, da mora storiti ta korak. Po najnovejših po- stopkih Nemčije prehaja pomorska vojna v novo razdobje. Vsi pariški časopisi po- svečajo mnogo prostora temu vprašanju, ker bodo represalije imele za nemško go- spodarstvo najtežje posledice.

»Petit Parisien« navaja stavek, ki ga je nekoč izrekel kancelar Hitler: Izvažati ali umreti. Nemčija bo v bodoče mogla izva- žati samo v Rusijo in jugovzhodno Evropo. Narodi pa plačujejo v blagu in se drže si- stema klirringa.

»Ordre« se bavi s konvencijami, po ka- terih so francosko-angleške pomorske sile plenile samo vojno tihotapsko blago, po- slano v Nemčijo, ter pravi, da bo v bodoče zaplenjen ves uvoz in izvoz Nemčije, ki bo prišel v zavezniške roke. Do podobnih ukrepov je prišlo tudi leta 1915 po izjavi od 4. februarja, ki jo je Nemčija dala glede poostitve podmorniške vojne. Tada an- gleško-francoske represalije bodo zdaj mnogo resnejše kot pred 25 leti, ker so v prejšnji vojni zavezniki pazili na to, da ne bi oškodovali trgovinskih interesov Zedi- njenih držav. List dalje poudarja, da je nemško gospodarstvo mnogo občutljivejše glede vprašanja izvoza kot pa uvoza. Izvoz omogoča zbiranje deviz. Nemčija je prisli- ljena na izmenjavo blaga. Anglija in Fran- cija bosta s svojim brodomjem onemogočili tudi to zamenjavo.

»Epoque« piše, da polaganje min od strani Nemčije hudo prizadeva tudi Holandi- jo, ter pripominja, da je mina slepo orožje, orožje z dvema ostrinama, ki lahko zade- ne tudi Nemčijo samo, ki s polaganjem min še bolj zapira svojo blokado. »Excelsior« poudarja, da ta taktika polaganja min ne pomeni nobenega presenečenja. »Figaro« piše, da Nemčija s polaganjem min želi izjaviti blokado Velike Britanije in jo za- prejeti od drugih držav. Drugi cilj polaganja min je, da se onemogoči plovba ladij nev- tralnih držav, tretji pa je politične nara- ve ter hoče z njim Nemčija izjaviti prist- ik na nevtralne države, da bi aktivno po- sredovale za prenehanje sovražnosti.

Angleški tisk o položaju

London, 22. novembra. AA. (Reuter). Da- našnji listi pozdravljajo sklep britanske vlade, da bo s drastičnimi ukrepi odgo- vorila na poostreno pomorsko vojno. »Times« pravi, da so nekateri nemški ukrepi očit- no v nasprotju z določili mednarodnega pomorskega prava. »Daily Telegraph« pi- še med drugim, da bodo tudi sosedni Nem- čije nevesno občutili poostreno pomorsko blokado, vedo pa naj, da Velika Britanija z odgovorom na brezobzirno vojno z mina- mi na koncu koncev brani in varuje tudi pomorske koristi vseh evropskih držav. Opozicijski liberalni »News Chronicle« pravi med drugim, da bo vojna metoda, ki se je k njej zatekel sovražnik, morda na- pravila še dosti škodo Veliki Britaniji, toda na koncu bo imel sovražnik dosti vzroka

Pomen in odmevi gospodarske povezanosti med Anglijo in Francijo

Pariz, 22. nov. (Presse - Informations) Francosko-angleška izjava z dne 17. t. m. ki sta jo podala predsednik francoske vlade Daladier in predsednik angleške vlade Chamberlain v zadevi gospodarskega so- delovanja in vzajemnega izkoriščanja go- spodarskih možnosti, je izzvala v Nemčiji živahne komentarje. V Parizu pravijo, da so ti komentarji prišli nekoliko pozno, ker so morali b'iti prej po nemški navadi iz- delana potrebna gesla in dana natančna navodila glede stališča, ki ga naj nemški tisk zavzema nasoroti tej novi gospodarski povezanosti med Francijo in Veliko Bri- tanijo. Tudi naglašajo Francozi, da je izjava napravila globok dojem na nemške vladne kroge ter jih zelo vznemirila.

Prvi uspeh nove gospodarske pogodbe je že v tem, da je Nemcem dokazala, kako prazna so vsa njihova prizadevanja, da bi med zaveznicami zasejali nezaupanje in neslogo. Dalje so v Londonu in v Parizu z novo pogodbo postavili nasproti nemški avtarkiji misel mednarodnega gospodar- stva sodelovanja. Pogodba pa nudi tudi nevtralcem izvestne ugodnosti, ker jim daje možnost nakupa blaga v Franciji in Angliji ter odpirja ostalim državam mož- nost obširnega izmenjavanja blaga. Nev- tralci bodo tudi pozvani, naj se poslužijo teh ugodnosti. To obliubo so Nemci takoj pograbili in se vsi n'ihovi komentari su- čujo ravno okoli te točke. Francozi pravijo, da nemškim komentarijem manjka vsaka objektivna presoja nove francosko-ang- leške pogodbe in jim vse njihove izjave na- rekuje le težka skrb, ker vidijo, da so in-

teresi Nemčije v opasnosti. Zato se trudijo da bi prepričali ne toliko domačo javnost, kolikor ostali svet, da je pog. dba naper- jena baš proti njemu. V zvezi s tem pišejo o novi »Sveti alianci« in o novem gos- podarskem Metternichu ter naglašajo, da si hočejo zavezniki s to pogodbo podlarmiti ves svet, ustvariti nekaj monopol, uvesti diktaturo cen in uvesti tako razdelitev do- brin, ki bo služila samo njih politični he- gemoniji. Po nemškem mnenju morajo biti nevtralci odslej pripravljeni na pritisk, ki bo ogražal ne samo njihovo nevtralnost, marveč celo njihovo suverenost. Vendar pa, kakor pravijo Francozi, doslej s strani zaveznikov še ni prišla nikakršna »rožnja«, pač pa so se Nemci poslužili že tega sred- stva in »Berliner Börsenzeitung« pravi, da bo Nemčija s podrobno pozornostjo pašla, da-li se bodo nevtralci uklonili francosko- angleški igri in do kake mere.

Ako čitamo nemške proteste proti novi pogodbi, ni brez zanimivosti, da so v Ame- riki sprejeli novo gospodarsko povezanost med Anglijo in Francijo z velikim zado- voljstvom, naslajajoč, da bo pogodba onemogočila konkurenčni boj med zavezni- cema ter zlasti zavrla borbo cen. Pogodba je po mnenju Američanov prišla ravno v pravi trenutek, ko ameriška uprava še le išče sredstev, s katerimi bi se zabra- nile sunkovite fluktuacije na blagovnem tru- Ravno z novo pogodbo bo omogočena ne- motna svetovna trgovina vključno vojni. Razen tega pa priznava Američani, da ima pogodba večji pomen nego vojaška in politična zveza.

Pravi namen represalij

London, 22. nov. s. Angleški radio po- novno poudarja, da ima sklep angleške vlade, da prepreči ves nemški izvoz, en sam namen, da prepreči Nemčiji dotok inozem- skih plačilnih sredstev ter na ta način skrajša vojno. Neprijetnosti ter tudi izgu- ba dohodkov, ki bodo s tem ukrepom an- gleške vlade združene za nevtralne države, so obžalovanja vredne, vendar si bosta Anglija in Francija prizadevali, da nevtral- nim državam povzročita čim manj škode. Angleški vladi ni za represalije ostala no- bena druga pot, ker ne more dovoliti, da bi Nemčija prejela tuja plačilna sred- stva, medtem pa potapljala zavezniške in nevtralne ladje v nasprotju z vsemi me- dnarodnimi zakoni.

»Times« piše, da je korak angleške vlade resen ter ima gotovo svoje slabe strani, predstavlja pa za Anglijo edino možen način represalije proti prekršitvam me- dnarodnih zakonov s strani Nemčije. »Man- chester Guardian« pravi, da mora Nemčija izvažati ali pa propasti. Najbolj bo za- deta s tem, da odslej ne bo več imela na razpolago tujih plačilnih sredstev.

Ameriška sodba

Washington, 22. nov. s. (Havas.) V ame- riških političnih krogih pripominjajo k na- povedi ministrskega predsednika Cham- berlaina za represalije napram Nemčiji, da tvorijo nemške plavalce mine res gro- žnjo za mornarice vseh držav. Ameriški politični krogi odločitev angleške vlade za izvajanje represalij sicer obžalujejo, sma- trajo pa vendar, da je ukrep upravičen. Ni sicer popolnoma v skladu z mednarod- ni zakon, bil pa je uporabljen že v sve- tovalni vojni in ko so leta 1917. Zedinjene države vstopile v vojno, so vzele njegovo izvajanje na znanje ter ga tudi same po- dpirale. Zato je pričakovati, da bo tudi ame- riško javno mnenje, čeprav stoji na stali- šče, da je treba ob vsaki priliki braniti in- terese nevtralnih držav, razumelo razloge, ki so privedli Anglijo do odločitve izjava- nja takih represalij proti Nemčiji.

Nemško stališče

Berlin, 22. novembra. AA. (DNE) Nem- ski politični krogi izjavljajo v zvezi s Chamberlainovo izjavo, da bo Velika Bri- taniija začela izvajati represalije proti nemškemu izvozu, ker je Nemčija začela boj proti nemški blokadi, da se angleška pomorska vojna v vsakem primeru lahko imenuje morsko razbojništvo. Če bo Angli- ja začela ropati ladje nevtralnih držav, se

temu ne bo nihče čudil, ker poznajo vsi angleške metode kršenja mednarodnih pravo in zatiranja slabih. Sicer pa bodo naj- novejši britanski ukrepi najbolj zadeli ne- vtralne države.

Skrbi nevtralcev

London, 22. nov. s. Reuter. Današnje holandsko časopisje očitno v smislu stali- šča holandske vlade soglasno kritizira od- ločitve angleške vlade, da bo odslej pre- prečila ves nemški izvoz. Listi izražajo mnenje, da bosta s tem prizadeti holand- ska trgovina in plovba. »Telegraaf« vpra- šuje, ali bodo tudi holandski tovarniški iz- delki, izdelani iz nemških surovin, podvr- ženi zaplenitvi.

V istem smislu pišejo belgijski listi, ki kažejo zaskrbljenost za belgijsko izvozno trgovino, zlasti v Južno Ameriko. Ameriško časopisje zavzema do sklepa angleške vlade deljeno stališče. »New York Times« pravijo, da bodo nevtralne države s tem ukrepom manj prizadete nego v le- tih 1914 do 1918. Nemčija si je sklepa an- gleške vlade sama kriva.

★

Nova papeževa akcija

Vatikan, 22. nov. z. Tu so se danes raz- širile vesti, da proučuje papež načrt, po katerem naj bi se sklicala mednarodna konferenca z nalogo, da bi v bodoče onemogočila borbo z nekontroliranimi minami.

Blokada in mine

Od začetka vojne so zaplenili Angleži 441.000 ton blaga, namenjenega za Nemčijo — V torek zvečer je zadel zopet ena italijanska ladja na muno

London, 22. nov. s. (Reuter). V prete- klel tednu so angleške kontrolne oblasti zaplenile približno 14.000 ton vojno-tiho- tapskega blaga, za katerega sumijo, da je bilo namenjeno v Nemčijo. V tej količini je vključenih 3100 ton petrolejskih produk- tov, 2900 ton bombaža in 1100 ton rudnin in kovin. Skupno so od začetka vojne do- sej angleške kontrolne postaje zaplenile 441.000 ton blaga, namenjenega v Nemčijo.

Tri angleške ribiške ladje torpedirane

London, 22. nov. s. (Reuter). Nemške podmornice so včeraj in predvčerajšnjem v Atlantskem oceanu v bližini Irske potopile tri manjše ribiške ladje: »Thomas Hum- kins« (300 ton), »Sea Sweeper« (330 ton) in »Delphin« (300 ton). Posadke vseh treh ladij so rešene. Vse tri so last ribiške druž- be v Bostonu, katere ravnatelj je izjavil, da se angleški ribiči s takimi nemškimi ak- cijami ne bodo pustili ustrahovati.

Zajet nemški parnik

London, 22. nov. s. (Reuter). Neka an- gleška vojna ladja je smot v bližini Islan- da zajela nemško trgovsko ladjo »Berta Fischer« (4000 ton). Izstrelila je nanjo v svarilo najprej topovski strel. Ko se ladja ni ustavila, jo je pričela angleška vojna ladja obstreljevati. Nemška posadka se je nato vkrcala v rešilne čolne, se preje pa je poskusila ladjo sama potopiti. Ladja je nato pričela goriti, čez nekaj časa pa je naletela na pečine, se popolnoma razbila in potopila.

Še en italijanski parnik zadel na mino

London, 22. nov. br. Angleška admirall- teta je danes opoldne objavila, da je smot italijanski parnik »Pianona« (6.600 ton) v bližini kentske obale naletel na mino. Pri eksploziji je dobila ladja dve veliki luknji, »kozi katere je pričela vdirati voda v veli-

Angleški vojni cilji v nemški luči

Berlin, 22. nov. AA. (DNE). V zadnji številki časopisa »Berlin—Film—Tokio« se bavi dr. Karl Megerle z vprašanjem anglo- skih vojnih ciljev. Svet pričakuje odgovor na to vprašanje. Megerle pravi med dru- gim: Anglija ne more govoriti o stvarnih vojnih ciljih. Njen cilj je imperializem. Nihče ne veruje, da gre Angliji za vojne ci- lje, ki jih razglasa. Dvajseto stoletje, ki je videlo svetovno vojno in 20 let po vojni brez stvarnega miru, dovolj dokazuje, da ni mogoče verovati v »novi, in boljši svet«, ki ga napoveduje Anglija, ko razglasa, svo- je vojne cilje proti Nemčiji. Razen tega je treba vprašati, ali je Evropa sploh naroči- la Angliji, naj objavi vojno, da bi ustvarila »novi svet«. Odgovor na to vprašanje je po- razen. Na svetu je sedem veselih, med njimi vsaj štiri, to so Nemčija, Italija, Rusija in Japonska, ki so najbolj naseljene in ki An- gliji te naloge niso naložile. Anglija torej ne more govoriti v imenu večine veselih. Ni ti nevtralne in male države niso pooblastile Angliji izjaviti vojno v Evropi ter ogroziti njihovo varnost gospodarstvo in trgovino zato, da bi se s silo napravil nov svetovni red, ki bi odgovarjal angleškim interesom. Megerle omenja popoln neuspeh, ki ga je Anglija doživela, ko je hotela po vojni na- pravi nov red na osnovi enakopravnosti

Razgovori v Sofiji

Sofija, 22. nov. z. Razgovori, ki jih je imel kralj Boris z lordom Lloydom, dan- skim ter norveškim poslanikom v Sofiji, so vzbudili v tukajšnjih političnih krogih veliko pozornost. Splošno sodijo, da so imeli ti razgovori v glavnem namen pridobi- ti posamezne nevtralne države za to, da bi v kratkem povzelo skupno iniciativo za obnovo miru in sklicanje mirovne konfe- rence.

Rumunska živina za Nemčijo

Bukarešta, 22. nov. o. (Reuter). V poga- janjih z rumunsko vlado je zastopnik nem- ške vlade dr. Clodius dosegel prvi uspeh. Rumunska vlada je pristala, da bo izvozila v Nemčijo večjo količino živine (30.000 glav goveda in 30.000 prašičev), in sicer do konca marca leta 1940. Glede dobave rumunskega petroleja Nemčiji sporazum doslej še ni bil dosežen.

Vseameriška finančna konferenca končana

Guatemala, 22. nov. AA. (Havas). Vse- ameriška konferenca finančnih ministrov se je včeraj končala. Soglasno so sprejeli resolucijo, da bo prihodnja konferenca v Quitu v Ekvadorju. Datum bo pozneje ob- javljen.

Potopitev »Terukuni Mara«

London, 22. nov. s. (Reuter). Zastopnik japonskega zunanjega ministrstva je izja- vil danes v Tokiju, da bo japonska vlada vsled potopitve parnika »Terukuni Mara« podvzela primerne korake, čim bodo ugo- tovljene vse okoliščine katastrofe. Parnik se je potopil včeraj tekom 40 mi- nut. Na krovu je imel 177 mož posadke in 28 potnikov, med njimi 15 Angležev. Re- šilni čolni in ladje so prišli pravočasno na pomoč, tako, da ni bilo smrtnih žrtev. Le dva člana posadke sta ranjena.

Angleška križarka

»Belfast« potopljena

New York, 22. nov. br. Tukajšnji »New York Times« je danes objavil od drugod še nepotrjeno vest, da je nemška podmor- nica v angleškem zalivu Firth of Forthu potopila angleško križarko »Belfast«. Kri- žarka je bila ena najmodernejših anglo- skih ladij.

Pregled gospodarske škode

New York, 22. nov. j. (United Press). »New York Times« prinaša v svoji zadnji številki obsežen pregled gospodarske ško- de, ki so jo doslej utrpeli evropske vojs- kujoče se države. Glede doslej potopljene- ga brodomja objavlja list naslednje šte- vilke: od začetka vojne je bilo potopljenih doslej 118 parnikov, skupno 446.000 ton. Med potopljenimi parniki je bilo 59 anglo- skih, 7 francoskih, 8 nemških in 44 parni- kov raznih nevtralnih držav.

in sodelovanja. Namesto tega novega reda so bili evropski narodi vrženi v borbo, ki je končala za zmagovalce in premagance z dolgo gospodarsko krizo. 80 milijonov Nem- cov, 45 milijonov Italijanov, 80 milijonov Japoncev in mnogoštevilni drugi narodi smatrajo za nedostojno, da bi živeli kot an- gleško-francoska manjšina. Anglija je tr- dovraten sovražnik življenjskih pravic na- rodov. Nemčija je sedaj predmet angleško- ga napada.

Nemčija je v tem trenutku počasičena s tem, da jo Anglija smatra za najmočnejšo silo. To kar se danes dogaja Nemčiji, bi se moglo jutri dogoditi Italiji, Japonski, Rusiji in nekega dne celo Zedinjenim drža- vam, ako bi Anglija smatrala, da je njen svetovni položaj ogrožen. Na listi Anglije se nahajajo na koncu koncev vsi mali na- rodni. Ta zavest o skupni usodi združuje vse male narode v sedanjem trenutku zgo- dovine. Revni mladi narodi želijo iskatoko nov in boljši red. Ti narodi naj ostanejo na prostoru, ki sta ga jim določili narava in zgodovina. Edino tako, da vesele odoto- pijo od svoje navdine v svetovni politiki, se nevarnosti svetovne vojne lahko v bo- doče izognemo. Evropa je bila vedno sred- stvo za cilje Velike Britanije, toda Nemčija ne more obstajati brez Evrope.

Georg Elser — atentator

Nemška policija izjavlja, da je duševni oče monakovskega atentata emigrant Oton Strasser, izvršilec 36letni Georg Elser, zapletena pa v afero angleška vohunska služba

Monakovo, 22. nov. 1. (DNB) Snoči je vodja nemških zaščitnih oddelkov in šef nemške policije Himmler objavil, da se je policiji posrečilo prijeti monakovskega atentatorja v osebi 36letnega Georga Elserja, ki je 14. novembra, potem ko je dolgo časa vse tajil, dejanje slednjega priznal. Elser je vzdal v steber blivše meščanske pivnice peklenjski stroj, čigar eksplozija je bila regulirana 6 dni ali 144 ur v naprej. Zločin je pripravljal že od septembra, odnosno od oktobra 1938. V avgustu je vzdal zaboj z dinamitom. V noči pred 8. novembrom pa se mu je posrečilo vzdati peklenjski stroj v pripravljeni zaboj, takoj nato je odpotoval čez Stuttgart in je hotel v Švico, a iz gotovih razlogov, se je 7. novembra zopet vrnil v Monakovo. Posrečilo se mu je, da je v noči med 7. in 8. novembrom neopazno prišel v pivnico, kjer se je prepiral, da peklenjski stroj še gre. 8. novembra je še zajtrkoval v neki monakovski gostilni, v noči med 8. in 9. novembrom pa je hotel blizu Konstanca pobegniti čez mejo, a je bil aretiran. Himmler tudi navaja, da je atentat organiziral Oton Strasser in da je to delo angleške tajne službe.

Nova nemška razkritja

Berlin, 22. nov. 1. Nemška policija je dav: objavila poročilo, iz katerega je razvidno, da je v delo zapletena angleška tajna služba Intelligence Service v Haagu. Uradno je bilo objavljeno, da sta bila 9. nov. aretirana šef angleške tajne službe za zapadno Evropo Bess in kapetan Stewens, ko sta hotela 9. novembra pri Venlu na Holandskem prečkati nemško mejo.

Strasser Elserja ne pozna

Pariz, 22. nov. br. Nemški emigrantski političar Oton Strasser, ki se mudi sedaj v

Parizu, je danes izjavil novinarjem, da Elserja niti ne pozna in da sam nikoli ni bil član tako zbrane »rčne fronte«, kateri naj bi bil pripadatelj Elser.

Nemški politik Oton Strasser se je rodil leta 1897 in se je kot mlad intelektualac takoj priključil Hitlerjevemu gibanju, ko je leta 1919 ustvaril skupaj s sedmimi tovariši svojo lastno organizacijo. Kmalu se je povzpela v prve vrste organizacije in leta 1925. je spadal med najodličnejše narodne socialiste. Po neuspehu v Monakovem 1. 1923. ko je bil Hitler zaprt, je Oton Strasser skupaj z bratom Georgom in dr. Göbbelsom vzdrževal uporni duh v organizaciji. Bil je vedno na skrajni levi stranke in »ko je stranka prišla na krmilo, se ta radikalni revolucionar nikakor ni mogel sprijazniti z mislijo, da je stranka prevzela vlado.

Ko je bila v juniju 1934. odkrita velika zarota, ki so jo organizirali radikalni elementi narodno socialistične stranke proti Hitlerju in njegovim tovarišem, sta bila brata Oton in Georg kolovodje upornikov. Dočim je bil Georg aretiran in obsojen na smrt, je Oton Strasser pobegnil v inozemstvo, kjer je z drugimi emigranti ustanovil črno fronto.

Ta organizacija je imela najprej svoj sedež na Češkoslovaškem, kjer je izdajala liste ki so ostro napadali Hitlerja in njegov režim. Po septembrskih dogodkih 1938. je Oton Strasser odpotoval v Švico, kjer je nadaljeval svojo akcijo. Takoj po monakovskem atentatu so nemške oblasti zahtevale njegovo izročitev, toda tudi to pot se mu je posrečilo pravočasno pobegniti v Francijo.

no Francijo. V svrhu obrambe nemške zapadne meje se bila večina kakor prej, dne v akciji številna letala, ki pa niso prišla v stik s sovražniki na tudi protiletalsko topništvo v zapadnem območnem področju ni imelo nobenega poudara za delovanje.

Topovski ogenj na fronti

Pariz, 22. nov. s. (Reuter). Nad zapadno fronto sta bili danes v zračni bitki sestreljeni dve nemški letali. Za tretje domnevajo, da je bilo sestreljeno nad Severnim morjem.

Nemška artilerija je danes vzhodno od Saarbrückena in pri Bliesu s topovi vseh kalibrov obstreljevala francosko fronto v globini podkruška kilometra za prvimi linijami. Merodajni vojaški krogi mislijo, da utegne v vojaškem položaju na zapadni fronti priti do velike izpremembe, če nastopi mrz. Nemške čete so se nameščale tudi v predelu med Holandsko in Renom, ter so stalno pripravljene na pohod. Mrz bi utrdil močvirnata tla na tem ozemlju.

Nemški bombniki nad Anglijo

London, 22. nov. s. (Reuter). Nemški bombniki ki so se danes popoldne pojavili nad Setlandskim otočjem. Metali so bombe in streljali s strojnimi. V nekem mestu je bil letalski alarm, vendar je že malo časa pozneje sledil znak, da je nevarnost minila.

V južnem Essexu so stopili v akcijo protiletalski topovi, letal pa ni bilo opaziti. Nemško letalo so opazili opoldne tudi nad ujem Temze. Protiletalsko topništvo je otvorilo ogenj ter prisililo letalo, da se je dvignilo v veliko višino. Angleška letalska letala so nemško letalo zasledovala, nakar se je to spustilo prav niko ter se skoro zadevalo ob strehe hiš neke vas. Ko se je letalo oddaljalo, so ga angleška letala še vedno zasledovala.

Nemški bombnik ki je bil večeraj sestreljen ob kentaki obali v bližini mesta Deal, je bil hidroplan, tipa Dornier.

Neka angleška ladja je večeraj v Severnem morju rešila tri nemške letalce v zložitven čolnu ter jih izkrcala v Angliji. Bili so očitno člani posadke enega izmed nemških letal, ki so jih v soboto in nedeljo opazili nad Anglijo.

London, 22. nov. s. (Reuter). Današnji bombni napad na Setlandsko otočje je izvedlo 6 nemških bombnikov. Leteli so zelo nizko ter vrgli več bomb, ki pa niso napravile škode. Ves napad je trajal samo četrt ure. Protiletalsko topništvo je nemška letala končno pregnala. Letala so odletela v vzhodni smeri.

Admiral Gepratte †

Brest, 22. novembra AA. (Havas) Pod admiral Gepratte je nocoj umrl v starosti 83 let. Ko je izbruhnila svetovna vojna je bil pokojni Gepratte poslan v Dardanele. Posebno se je odlikoval 18. marca 1915 s svojo neustrašnostjo, ko je hotel izvoziti vati prehod skozi morsko ožino Dardanele. Tedaj je tudi napredoval v podadmirala. Po vojni je bil izvoljen za narodnega poslanca v Finisteru, nakar se je umaknil v Brest. Bil je tudi član pomorske akademije.

Pokoju je bil znan prijatelj našega naroda že iz časov svetovne vojne. Še pred nekaj leti je obiskal Beograd in je bil tedaj zelo počaščen od kraljevskega doma vlade in javnosti.

Ban dr. Šubašić na obisku v Dalmaciji

Zagreb, 22. nov. o. Nocoj je ban dr. Šubašić odpotoval na prvi uradni obisk v Dalmaciji ter bo prišel jutri v Split. Spremlja ga šef kabineta Šipuš ter predstojnik oddelkov dr. Rasukin, inž. Pavešić in Kolar.

Upokojitev visokih oficirjev

Beograd, 22. nov. v. S kraljevski ukazom je bil upokojen brigadni general Veljko Šapović. Dalje so upokojeni polkovniki Djordje Petrović, Mihael Lukanić, komandant ljubljanskega artilerijskega polka, in Konrad Tobia.

Legar v Osijeku

Osijek, 22. nov. o. V Osijeku se je razširila epidemija legarja. Doslej je obolelo okoli 50 ljudi in sta dve osebi že umrli. Legar se je največ razširil v spodnjem mestu kjer so zaprli tudi nekatere javne lokale. Menijo, da se je legar pojavil zaradi pitja vode iz Drave, zaradi česar bodo čimprej skušali izkopati vodnjake v predmestju Pampas, od koder bi črpali vodo za mestni vodovod, ki dobiva doslej vodo še vedno iz Drave.

Neurje v Travniku

Travnik, 22. nov. o. V Travniku in okolici je divjalo pred smolnjim silno neurje s snegom in dežjem. Močna burja je podirala hiše in drevesa ter odnašala strehe, vrata, dimnike in opeko. Mesto Travnik je bilo hudo prizadeto ker je vihar porušil mnogo streh ter razmetel po ulicah opeko. V mestnem parku je podrl veliko jablano, ki je padla na streho poslopja sreskega sodišča ter jo močno poškodovala. Na mnogih krajih so bile potrpane telefonske in brojavne žice. Povzročena škoda je znatna.

Iz državne službe

Beograd, 22. nov. p. Premješteni sta učiteljica Marija Pahor iz Skarucine ter učiteljica Marija Polak iz Celja, na šolo za defektno dečo v Ljubljani.

Premješčen je k carinarnici na Rakeku carnik 8. pol. skupine Stevan Pekić iz Ljubljane.

Iz Hrvatske nogometne zveze

Zagreb, 22. nov. o. V hrvatski nogometni zvezi je prevzel tajništvo Ivo Sušne namesto dosedanjega tajnika Bogdana Cuvaja, ki je odstopil.

Tekme med beograjskimi in zagrebačkim klubi

Zagreb, 22. nov. o. Hašk se je dogovoril za dve tekmi z beograjsko Jugoslavijo in sicer 3. decembra v Beogradu ter 8. decembra v Zagrebu, Gradjanski pa za dve tekmi z BSK in sicer 3. decembra v Zagrebu in 10. decembra v Beogradu.

Angleški vojni minister o vojaškem položaju

Ekspoz Hore Belisha v parlamentu — Milijon mož v Angliji pod orožjem

London, 22. nov. s. (Reuter) Vojni minister Hore Belisha je podal danes pred parlamentom svoje redno poročilo o vojaškem položaju. Uvodoma je izrekil priznanje poljski armadi ter izjavil, da so vojaške operacije na Poljskem olajšale zavezniškom priprave na zapadni fronti. Francoska vojska se je lahko koncentrirala in tudi angleška armada je lahko nemoteno zavzela svoje postojanke. Sedaj se poljska armada reformira v prijateljski zemlji in kakor magnet privlači Poljake s vseh delov sveta. Duh poljskega naroda ni bil izgubljen v pepelu poljskih cerkev, vasi in mest.

Angleška ekspedicijska vojska je štela v času ko je podal svoj zadnji ekspoz, 158.000 mož. Od tedaj dalje je prišlo vsak teden nekaj novih tisočev in do pomladi bo angleška vojska še nadalje pomnožena ter ojačena z novo vojno opremo. Ojačevala se bo stalno naprej do končne zmage. Sedaj je že skoro milijon mož v Angliji v vežbi. Med njimi je 85.000 prestovoljcev.

Maginotova linija je merilo za dolg, ki ga mora plačati vsak svobodni narod za svojo varnost. Francija je zgradila Maginotovo linijo kljub finančnim težavam. Medtem ko mora Nemčija braniti samo 200 milj svoje meje, je morala Francija računati z možnostjo nemškega napada na črti, dolgi 700 milj, od Severnega morja dalje proti jugu. Sektor, ki je trenutno odrejen angleški armadi, po veličini seveda ni v primeri z Maginotovo linijo, vendar je bil opremljen v naprej z utrditvami. To delo so naši vojniki po svojem prihodu dovršili in izboljšali. Opravili so svojo nalogo z vojo. Oprema armade je zahtevala ogromne količine živeža in oblek. Skladšča armade so razdeljena v daljavi več sto milj. V začetku vojne je angleška ekspedicijska voj-

ska porabila za transporte 500 ton petroleja dnevno.

Angleška armada stalno narašča. Vsak teden ji je dodanih 300 rezervnih oficirjev in 7000 oficirjev je napredovalo iz vrst moštva. Ob priliki nedavnega obiska na fronti sem dobil ohrabrujoč vtis o pogumu in razpoloženju angleških čet, katerih zdravje je izvrstno. Procent bolnih je manjši na fronti nego doma. Vsak dan nas najde močnejše, tek časa pa nima istega učinka na sovražnikovo gospodarstvo. Če hoče sovražnik zmagati, bi moral predreti skozi obrambne postojanke zavezniškov. Napad na te pričiakuje z zaupanjem. Z naše strani si lahko dovolimo, da izberemo najugodnejši trenutek. Nobene nečnosti ni v naših vrstah in nobenih nasprotujočih si sklepov. Naša strategija je določena v naprej in ravno tako tudi izid vojne.

Vodja opozicije Attlee je izjavil, da je zadovoljen iz ekspozem vojnega ministra, hotel pa bi močnejšega zagotovila, da bodo vsi viri, ki so Angliji na razpolago, primerno izrabljeni. Sedaj o tem ne more biti razprave, toda v novem zasedanju parlamenta bo stavil v imenu delavske stranke predlog za tajno sejo parlamenta, na kateri bodo ta vprašanja proučena.

V istem smislu je govoril v imenu liberalcev poslanec Lorris.

Podtajnik za zunanje zadeve Buttler je izjavil na neko vprašanje, da vlada upa, da bo mogoče povečati trgovinski promet z Italijo. Sporazum med angleško in italijansko vlado določa ustanovitev stalnega mešanega komiteja, ki bo proučeval vsa trgovinska in finančna vprašanja, ki zanimajo obe državi ter stavi obema vladama v vsakem primeru odgovarjajoče predloge glede ukrepov, ki naj jih podzama.

Poročila naše II. izdaje:

Ostrejše oblike vojne

Zavezniški ne izključujejo možnosti, da se bodo kmalu začele obojestranske živahnije operacije

Basel, 22. nov. s. »Baseler Nachrichten« so danes objavile daljše poročilo iz Londona, v katerem ugotavljajo, da so sedaj angleški politični krogi v resnici prepričani, da se je doba čakanja na fronti končala. Včerajšnje Chamberlainove napovedi ostrih represij proti Nemčiji zaradi novih metod v pomorski vojni, izredna poostreitev kampanje angleškega tiska proti Nemčiji, kakor tudi poročila in ugotovitve vojaških strokovnjakov največjih angleških listov, kažejo, da je treba računati z možnostjo, da bo sedaj vojna izbruhnila v vsej svoji ostrosti. Mnogo se čuje, da bodo sedaj zavezniški spet prešli v ofenzivo in povzeli iniciativo tudi v zraku.

Razširjenje nemške blokade tudi na trgovski blaga vsekakor ne bo edini ukrep, ki ga bo izdala Anglija v borbi proti Nemčiji. Nemčija se je sicer doslej ponašala, da je v zraku v premoči, in so se zato v Londonu čutili, zakaj ne prevzame iniciativo na tem vojnem področju. Londonski krogi namreč mislijo, da se bo zavezniška letalska sila v borbi proti sovražniku gotovo bolje obnesla, kakor se je nemška v borbi proti angleškim ladjam.

Pariz, 22. nov. s. V zvezi z ogražanjem nevtralnih interesov na morju ter s prekršitvami nizozemske, belgijske in švicarske suverenosti po nemških letalih, opozarja »Tempe«, da se bodo te nevtralne države odsele očitno morale braniti z oboroženo silo proti takim prestopkom. Neko nemško letalo je bilo na Nizozemskem že sestreljeno. Švica in Belgija sta se doslej zadovoljevali s protitvami v Berlinu, nemška akcija pa kaže, da se niso dokončno opuščen načrti nemškega vrhovnega poveljstva, da bi Nemčija udarila na Francijo preko Nizozemske in Belgije. Za to govori tudi okoliščina, da se nemško vrhovno poveljstvo še zmerom ni odločilo za prezimovanje.

Nemčija hoče Anglijo popolnoma blokirati

Kodanj, 22. nov. o. Berlinski dopisnik lista »National Tidende« poroča iz nemških merodajnih krogov, da bo vojna na morju postajala čimdalje ostrejša. Ukrepi proti vsem angleškim lukam bodo postali tako nevarni, da bodo vse ladje prevzele največji riziko, ako jih bodo hotele premagati. Nemčija je danes absolutno odločena, da odreže Anglijo od vseh drugih držav. Dopisnik poudarja na koncu, da trdi v Berlinu, da imajo pripravljeno še drugo orožje za tako borbo.

Dve podmornici potopljeni

Pariz, 22. nov. br. Agencija Havas je nocoj ob pozni uri objavila, da je neki francoski rušilec v zadnjih 24 urah potopil dve nemški podmornici.

Vojna v zraku

7 nemških in 3 zavezniška letala sestreljena

London, 22. nov. s. (Reuter.) Nad zapadno fronto so bili danes zelo živahni letalski boji. Sedem nemških letal je bilo sestreljenih. Eno od njih, bombnik tipa Heinkel, je sestrellil angleški pilot ter je nemško letalo padlo na belgijsko ozemlje. Francoski letalci so sestrellili med drugimi tri letala tipa Messerschmidt, četrto iste znamke pa je sestrellilo protiletalsko topništvo. Francozi so izgubili v borbah dve izvidniški letali, Angliji pa nobenega.

Angleška letala so v ponedeljek in torek izvedla uspešne izvidniške polete nad Nemčijo ter so preletela mesta Stuttgart, Frankfurt, Hamburg in Bremen.

Nemška bomba letala, ki so danes izvedla napad na Setlandsko otočje, so pri tem umikla eno angleško vojni letalo. Posadka 7 mož se je komaj rešila. Eno

izmed nemških letal je na begu puščalo za seboj dim, tako da mislijo, da je bilo najbrže zadeto.

Bruselj, 22. nov. br. Agencija Belga poroča, da je padlo danes na belgijsko ozemlje neko nemško vojni letalo. Letalo so sestrellili Francozi v borbi nad obmejnimi francoskim ozemljem. Oba letalca sta se rešila s padali. Letalo je treščilo na tla v bližini belgijskega mesta Thorn.

Prekinitev prometa med Anglijo in Holandsko

Haag, 22. nov. br. Pomorski promet med Nizozemsko in Anglijo je bil zaenkrat prekinjen. Nizozemska vlada je svetovala paroplovnim družbam naj zaenkrat sploh nobene ladje ne puste iz inozemskih luk.

Nov začasni sedež poljske vlade

Pariz, 22. nov. br. Poljska vlada je danes zapustila Pariz in se preselila v svoj novi začasni sedež v Angers.

Stevens in Best

Berlin, 22. nov. AA. (DNB). Člana »Intelligence Service«, ki sta bila aretirana in katerih zaslizevanje se je že začelo, sta Richard Henry Stevens in Sigismund Best. Prvi se je rodil 1893 v Atenah. Od leta 1909 do 1911 je obiskoval v Heidelbergu nemško angleško šolo. Od leta 1913 do 1930 je bival v Indiji. Nato se je nahajal v raznih službah Intelligence Service v Evropi. Best se je rodil v Angliji 1885. Za časa svetovne vojne je bil v službi obveščevalnega urada angleškega generalnega štaba.

Položaj v Pragi

Praga, 22. nov. p. Sedaj tudi uradno potrjujejo, da je bilo zaradi demonstracij dne 15. t. m. aretiranih v Pragi 1.200 ljudi, ki so bili vsi poslani v koncentracijsko taborišče. Imena 12 ustrelenih čehov doslej še vedno niso bila objavljena. Zato se mnoge civilne osebe iz vrst družin aretirancev obračajo na oblasti za pojasnila v zvezi z aretacijami in justifikacijami. Uradno izjavljajo, da so vsa taka vprašanja nepotrebna, kakor tudi vsi poziski intervjuji v korist aretirancev.

Beleži, ki so jo objavili vsi listi v protektoratu pravi, da je samo po sebi razumljivo, da izkazuje simbolstvo prebivalstvo kakor tudi nemško čast simbolom nemške države. Izkazovanje časti se ima izvrševati ob priliki sviranja nemške himne in Horst Wessellove pesni, ali kadar se nosijo v pohodu ali kako drugače poljske zastave nemške države, vojske in narodno socialistične stranke. Poždrav se ima izvršiti s smenjanjem klubov ali dviganjem desne roke.

Včeraj je korakal v svečanem sprevodu po praških mestnih ulicah nemški policijski polk, ki je bil zadnje dni poslan v Prago. Polk je korakal skozi mesto na Vavčevski Namesti, kjer je defilirali mimo državnega tajnika dr. Francka. Češko občinstvo, ki ga je bilo zelo malo, je pozdravilo polkovo zastavo po predpisih.

Šest bivših češkoslovaških oficirjev je bilo obsojenih na zapor od 3 mesecev do enega leta, ker niso izročili oblasti orožja. Orožje so skrili v ventilacijski odprtini praškega računovodskega urada in sicer eno rusko vojaško puško, dve karabinki, več revolverjev in municije. Skrivališče so odkrili že pred dvema mesecema.

Vremenska napoved

Zemunska: Hladno in povečini jasno vreme v primorju. Polagoma se bo vreme na zapadni polovici države in v severnih krajih zboljšalo in se bo tu pa tam zjasnilo. V južni polovici države bo ostalo oblačno in bo tu pa tam deževalo ali pa snežilo.

Razmere na češkem

Vsi češki cariniki na meji in graničarji zamenjani z nemškim osebjem

London, 22. nov. v. Današnji »Times« objavlja obširno poročilo nekega opazovalca o poslednjih dogodkih v Pragi. V poročilu navaja, da se je intervencija nemške policije izvršila v glavnem v noči 17. novembra. Borbe v dijaških domovih, preiskave in aretacije so trajale od 3. ponoči do 8. jutraj, ko so oddelki policije in Gestapo zasedli poslopja vseh čeških visokih šol. Profesorje, docente in dijake so aretirali ter jih ognali na Igrische Sparte, kjer so ji razporedili v posamezne oddelke, zasluševali in kjer so bile izvršene pozneje tudi smrtnne obsodbe nad prvimi 9 češkimi študenti, ki so bili predsedniki posameznih akademskih organizacij. Nadalje so bili aretirani rektorji vseh visokih šol, vsi dekani in novi profesorji. S klinike je policija odpeljala tudi znamenitega kirurga prof. dr. Arnolda Jiraska. Med prvimi ustrelenimi študenti je bil tudi mladi dr. Matoušek, sin bivšega češkoslovaškega trgovinskega ministra Matouška. Policija je izvršila preiskave tudi na nekaterih srednjih šolah in je bilo aretiranih tudi več srednješolcev. Večino študentov, kolikor jih niso med tem izpuščili, so odvedli v koncentracijska taborišča.

London, 22. nov. p. Reuterjev urad poroča, da razmere v češkoslovaškem protektoratu še vedno niso normalizirane. Aretacije se ne prenešajo nadaljevali. Na meji protektorata so bili zamenjani vsi cariniki, uradniki in graničarji češke narodnosti.

Neurath podal ostavko?

London, 22. nov. o. (Exchanges Telegraph). Angleški list poroča, da je protektor Neurath podal ostavko, ker meni,

Zakaj nemška vojska še ni izvršila napada

Po francoskem mnenju še ni povsem izpopolnjena, je pa kljub temu stalno pripravljena, da preide v ofenzivo

Pariz, 22. nov. j. (Presse Informations) Eden izmed vzrokov, zakaj Nemci oklevajo z ofenzivo na zapadni fronti, utegne biti po francoskem mnenju tudi pomanjkljivost v organizaciji nemške armade. Dasi so Nemci v splošnem prepričani, da je njihova vojska močnejša in bolj modernopremljena kakor armade zavezniškov, vendar zlasti organizacija njihove stalne vojske nikakor še ni popolna. Letos ima nemška armada v svojih 54 divizijah samo 20 do 23.000 aktivnih oficirjev med katerimi pa je 4.000 do 6.000 takih, ki so bili leta 1919 odpušteni iz kadrske službe. Če naj bi bila nemška vojska po številu častnikov tako dopolnjena, kakor je bila l. 1914., ali kakor je zdaj n. pr. francoska vojska, bi morala imeti najmanj 35.000 do 40.000 aktivnih častnikov.

Prav tako se obični v nemški vojski po francoskem mnenju pomanjkanje rezervnih oficirjev. Glede podčastnikov ki predstavljajo odlični material je zanimivo študirati nemške vojaške revije, iz katerih se lahko razvidi, kako hudo krizo je Nemčija po letu 1932 preživela v obnavljanju svoje stalne vojske. V novembru 1938 je bilo pomanjkanje podčastnikov tako veliko, da so bile posamezne vojaške enote skoraj nezmožne kake akcije.

V razdobju od 1919 do 1935 ni mogla Nemčija niti vpoklicati niti vežbati svojega moškega naraščaja. Od leta 1935 pa do pričetka vojne je normalno vežbalo po 5 do 6 letnikov hkrati, kar pomeni 1.800.000 vojakov. Druga skupina njene vojske — večinoma rezervisti pripadajoči raznim tehničnim poklicem so služili v letih 1919 do 1935 trimesečni rok, tako da se je v celem izvežbalo še nadaljnjih 800.000 mož. K temu je treba pršeti še približno 50.000 bivših avstrijskih državljancev.

Septembra 1939 torej Nemčija pri svojih 80 milijonih prebivalcev ni mogla postaviti več kot 130 divizij. Zaradi tega je zdaj v vojnem času prisiljena, da izpopolnjuje

svojo armado na tisto stanje, ki odgovarja številu njenega prebivalstva.

Glede tehnične opreme nemška vojska ni mogla dobiti zavezniških armad. Njeni prvi lahki tanki so takoj sploščali pokazali, da imajo prelahke oklepe, da so preslabo oboroženi in da je sistem gonilnih verig prelahko dimenzioniran. Sledila sta dva nova modela tankov, pri katerih pa so bile dodane le malenkostne izboljšave. Zaradi tega je začelo vojno poveljstvo lani uvajati dva nova, dosti bolj oborožena modela tankov ki pa ob napadu na Poljsko še niso bili na razpolago v tolikem številu, da bi bil tedaj lahko s njimi nadomestili modela 3 in 4. Glede udarnosti se tudi novi tanki po mnenju strokovnjakov še zdaleka ne morejo primerjati n. pr. s francoskimi. Nemško topništvo prav tako trpi na pomanjkanju aktivnega moštva in oficirjev ter materialnih rezerv. Nemška »Reichswehr« s svojimi 100.000 možmi, ki jih je smela imeti po določbah versajskega miru, je imela samo 25 tonaških edinic s približno 400 oficirji. Današnja nemška armada bi morala imeti z rezervami vred najmanj 650 artilerijskih edinic.

Francosko vojno poročilo

Pariz, 22. nov. br. Vrhovno poveljstvo francoske vojske je davi izdalo naslednje 158. vojno poročilo:

V pretekli noči se na fronti ni pripetilo nič omembe vrednega.

Nemško vojno poročilo

Berlin, 22. nov. br. Vrhovno poveljstvo nemške vojske je objavilo danes naslednje poročilo:

Na posameznih točkah zapadne fronte je slabotno topniško streljanje.

Letalstvo je večeraj spet izvršilo svoje izvidniške polete nad angleškim ozemljem vse do Scapa Flowa. Izvidniški poleti nad francoskim ozemljem so se razširili na juž-